

וַיֹּאֲרֶה אֹתוֹ הָאוֹר שֶׁעֲתִיד לְהֵאֲרֹךְ לְצַדִּיקִים שֶׁהָיָה גָנוּז לְפָנָיו מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, שֶׁכָּתוּב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. וְאִז עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְיֹת הַמֵּתִים, וְכָתוּב (מלאכי ג) וְזָרְחָה לָכֶם יְרֵאֵי שְׁמֵי שָׁמַיִם וְזָרְחָה צְדָקָה וְגו'. וְאִז יִתְגַּבֵּר הַטּוֹב בְּעוֹלָם, וְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא רַע יַעֲבֹר מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ, וְאִז אוֹתָם הַגּוֹפִים הִרְאֵשׁוּנִים יִהְיוּ פְּלֵא הֵיוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִרְיֹק עַל אוֹתָם הַגּוֹפִים רוּחוֹת אַחֲרוֹת, וְאִם זֹכִים בָּהֶם - יִקּוּמוּ בְּעוֹלָם כְּרֵאוּי, וְאִם לֹא - יִהְיוּ אֶפֶר תַּחַת רַגְלֵי הַצַּדִּיקִים, שֶׁכָּתוּב (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַּת עִפְרוֹ יִקְיָצוּ וְגו', וְהַפֶּל יוֹקֵם וְיִוָּעַד לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם כָּלֵם בְּמִנְיָן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מ) הַמוֹצֵא בְּמִסְפָּר צְבָאָם וְגו'.

בֵּא רְאֵה, הֲרִי נֹאמֵר, כֹּל אוֹתָם הַמֵּתִים שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל יִקּוּמוּ כְּרֵאוּשׁוֹנָה, מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם וְיִקֵּם אוֹתָם. עֲלֵיהֶם כְּתוּב יַחֲיוּ מִתִּיד. אֵלֹהִים שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִבְלַתִי יִקּוּמוּן - אֵלֹהִים הֵם שֶׁבְּתוֹךְ אֲרָצוֹת אַחֲרוֹת, שֶׁלֹּא כְּתוּבָה בָּהֶם תַּחֲיָה, אֲלֵא קִימָה. שֶׁהָרִי רוּחַ הַחַיִּים לֹא תִשָּׁרֵה אֲלֵא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשָׁה, וּמִשּׁוּם כֵּן כְּתוּב בָּהֶם יַחֲיוּ מִתִּיד, וְאוֹתָם שֶׁבַחֲנוּ יִבְרָא הַגּוֹף שְׁלֵהֶם, וְיִקּוּמוּ גוֹף בְּלִי רוּחַ. אַחֵר כֵּן יִתְגַּלְּגְלוּ תַּחַת הָעֶפְרוֹ עַד שֶׁיִּגְיֵעוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁם יִקְבְּלוּ נְשָׁמָה, וְלֹא בְּרִשׁוֹת אַחֲרָת, כְּדִי שִׁיתְקַיְמוּ בְּעוֹלָם כְּרֵאוּי.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יִיסָא הָיוּ יוֹשְׁבִים לִילָה אֶחָד וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בֵּא

וְיִתְנַחֵר הַהוּא נְהוֹרָא דְזַמִּין לְאַנְהָרָא לְהוּ לְצַדִּיקָא דְהוּה גְּנִיז קַמִּיה מִיּוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא דְכְּתִיב, (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. וְכַדִּין זַמִּין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲיָא מִתִּיָא, וְכְּתִיב, (מלאכי ג) וְזָרְחָה לָכֶם יְרֵאֵי שְׁמֵי שָׁמַיִם צְדָקָה וְגו', וְכַדִּין יִתְגַּבֵּר טוֹב בְּעֲלֵמָא, וְהַהוּא דְאַתְקָרִי רַע יִתְעַבֵּר מִעֲלֵמָא כְּדַאמְרֵן. וְכַדִּין אֵינוֹן גּוֹפִין קַדְמָאֵי לְהוּוּ פְּלֵא הוּוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק זַמִּין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַרְקָא עֲלֵייהוּ עַל אֵינוֹן גּוֹפִין רוּחִין אַחֲרֵינִין, וְאִי זְכָאן בְּהוּן יִקּוּמוּן בְּעֲלֵמָא כְּדָקָא יְאוּת, וְאִי לֹאוּ יְהוּן קַטְמָא תַּחַת רַגְלֵיהוּן דְּצַדִּיקָא דְכְּתִיב (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַּת עִפְרוֹ יִקְיָצוּ וְגו'. וְכֹלֵא אֲתַקֵּם וְאַתְעַתֵּד קַמִּי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֹלֵהוּ בְּמִנְיָנָא הוּוּ כְּמָה דְאַתְ אָמַר (ישעיה מ) הַמוֹצֵא בְּמִסְפָּר צְבָאָם וְגו'.

תָּא חֲזִי, הָא אֲתַמַּר כֹּל אֵינוֹן מִתִּין דְּבִאֲרַעָא דִּישְׂרָאֵל יִקּוּמוּן בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְעַר עֲלֵייהוּ וְיִוִּקֵּם לוֹן, עֲלֵייהוּ כְּתִיב יַחֲיוּ מִתִּיד, אֵלִין אֵינוֹן דִּי בְּאֲרַעָא דִּישְׂרָאֵל. נִבְלַתִי יִקּוּמוּן, אֵלִין אֵינוֹן דְּבָגוּ אֲרַעָאן אַחֲרֵינִין, דְּלֹא כְּתִיב בְּהוּ תַּחֲיָה אֲלֵא קִימָה. דְּהָא רוּחָא דְחַיִּי לֹא תִשָּׁרֵי אֲלֵא בְּאֲרַעָא קַדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל, וּבְגִין כֵּן כְּתִיב בְּהוּ יַחֲיוּ מִתִּיד, וְאֵינוֹן דְּלִבְר, יִתְבְּרִי גּוֹפָא דְלַהוּן וְיִקּוּמוּן גּוֹפָא בְּלֵא רוּחָא. וְלִבְתַּר יִתְגַּלְּגְלוּן תַּחַת עֶפְרָא עַד דִּימִטוּן לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְתַמָּן יִקְבְּלוּן נְשָׁמָתָא, וְלֹא בְּרִשׁוֹ אַחֲרָא, בְּגִין דִּיתְקַיְמוּן בְּעֲלֵמָא כְּדָקָא חֲזִי.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יִיסָא הָיוּ יִתְבִּי לִילָא חַד וְעוֹסְקֵי בְּאוּרִייתָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זַמִּין

ראה, בשעה שהקדוש ברוך הוא עתיד להחיות את המתים, כל אותם הנשמות שיתעוררו לפניו, כלם עומדות דמיות דמיות לפניו, באותה דמות ממש שהיו בעולם הזה, ויוריד אותם הקדוש ברוך הוא ויקרא להם בשמות, כמו שנאמר (שם) לכלם בשם יקרא. וכל נשמה תפגס למקומה, ויקומו בקיים בעולם פראוי, ואז יהיה העולם שלם. ועל אותו הזמן כתוב (שם כה) וחרפת עמו יסיר וגו'. מה זה וחרפת עמו יסיר? זה יצר הרע שמחשיף את פני הבריות ושולט בהם.

אמר רבי יוסי, הרי ראינו, כל זמן שאדם עומד ברוח הזו - אינו טמא. יצאה נשמתו ממנו - הוא טמא. אמר לו, ודאי שנה פך, וכך נאמר, שהרי אותו יצר הרע, כשנוטל את הרוח של האדם, הוא מטמא אותו, ונשאר גוף טמא. ושאר עמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות, כשהם בחייהם הם טמאים, שהרי יש להם נשמות מצד הטמאה, וכשמתרוקנת ממנו אותה טמאה, נשאר הגוף בלי טמאה כלל.

כשזמן פך מי שנדבק באשה של שאר העמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות, הוא נטמא, ואותו בן שיולד לו יקבל עליו רוח של טמאה. ואם תאמר, הרי מצד אביו הוא בא מישראל, למה יקבל עליו רוח טמאה?

בא ראה, שהרי בראשונה נטמא אביו בשעה שנדבק עם אותה אשה שהיא טמאה, וכיון שהאב נטמא באותה אשה שהיא טמאה, כל שפן שאותו הבן שנולד ממנה יקבל עליו רוח טמאה. ולא עוד, אלא שעבר על התורה, שכתוב (שמות לד) כי לא תשתחוה לאל אחר, כי ה' קנא

לאחייא מתייא, כל אינון נשמתין דיתערוך קמיה פלהו קיימין דיוקנין דיוקנין קמיה ביהוא דיוקנא ממש דהו ביהאי עלמא, ונחית לון קדשא בריה הוא, ויקרי לון בשמהן כמה דאת אמר, (ישעיה נח) לכלם בשם יקרא. וכל נשמתא תיעול לדוכתה, ויקומון בקיומא בעלמא כדקא חזי, וכדין יהא עלמא שלים, ועל ההוא זמנא כתיב, (ישעיה כה) וחרפת עמו יסיר וגו', מאי וחרפת עמו יסיר. דא יצר הרע דאחשיף אנפי בריין ושליט בהו.

אמר רבי יוסי הא חמינן כל זמנא דבר נש קאים ברוחא דא. לאו איהו מסאב, נפקא נשמתיה מגיה איהו מסאב. אמר ליה ודאי הכי הוא, והכי אתמר דהא ההוא יצר הרע פד נטיל רוחא דבר נש סאיב ליה ואשתאר גופא מסאב, ושאר עמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות פד אינון בחייהון אינון מסאבין דהא מסטרא מסאבא אית לון נשמתין, וכד אתריק מגיה ההוא מסאבו אשתאר גופא בלא מסאבו כלל.

בגין פך (דף קלא ע"ב) מאן דאתדבק באתתא דשאר עמין עובדי עבודת כוכבים ומזלות אסתאב איהו. וההוא ברא דאתיליד ליה יקבל עליה רוח מסאבא. ואי תימא הא בסטרא דאבוי מישראל קא אתיא, אמאי יקבל עליה רוח מסאבא.

תא חזי, דהא בקדמיתא אסתאב אבוי בשעתא דאתדבק בהייתא אתתא דאיהי מסאבא, וכיון דאב איהו אסתאב בהייתא אתתא דאיהי מסאבא, כל שפן דאיהו ברא דאתיליד מינה יקבל עליה רוח מסאבא. ולא עוד אלא דעבר על אורייתא דכתיב,